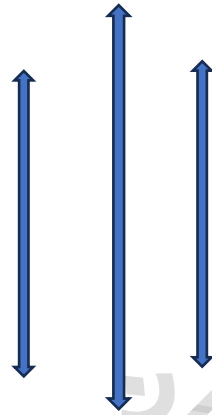
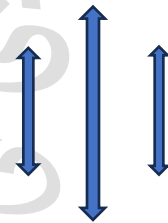

फक्ताडलुड गाउँपालिकाको गाउँ सभाको तेह्रौ अधिवेशन मिति २०८० साल अषाढ
०९ गतेका दिन गाउँपालिका अध्यक्ष श्री राजन लिम्बुले प्रस्तुत गर्नु भएको

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम
गाउँ सभाबाट स्वीकृत मिति: २०८०/०३/०९

फक्ताडलुड गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
तापेथोक, ताप्लेजुड

श्री उपाध्यक्ष ज्यू, गाउँ सभा सदस्य ज्यूहरु, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू तथा उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरु

यस फक्ताडलुङ गाउँपालिकाको ऐतिहासिक गाउँ सभामा अध्यक्षको हैसियतले आगामी आर्थिक वर्ष २०८०८/१ को नीति कार्यक्रम तथा बजेट नेपालको संविधान २०७२ को धारा २३० र स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ७१ बमोजिम प्रस्तुत गरिरहँदा गौरवान्वित महसुस गरेको छु । यस अवसरमा गाउँपालिकाबासीहरु प्रति हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दै संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको स्थापना तथा निर्माणका खातिर आफ्नो जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने ज्ञात अज्ञात सहिदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धाशुभन व्यक्त गर्दछु ।

स्थानीय तहको दोस्रो निर्वाचन पश्चात हामी निर्वाचित प्रतिनिधीहरुले एक आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रम संचालन गरि सकेका छौ सोही सन्दर्भमा चालु आर्थिक वर्षको समिक्षा गर्दै यस गाउँसभाले आगामी लक्ष्य, योजना, कार्यक्रम तथा नीतिगत विषयहरुलाई उठान गरी समृद्ध फक्ताडलुङ गाउँपालिकाको यात्रा तय गर्ने छ । यसका लागि गाउँसभा सदस्य ज्यूहरु, राजनैतीक दल, विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाहरु, पत्रकार तथा आम संचार जगत, सुरक्षा निकाय, कर्मचारी, शिक्षक बुद्धिजीवी, नागरिक समाज तथा आम फक्ताडलुङबासीको सकरात्मक र रचनात्मक भूमिका तथा सहयोगको अपेक्षा गरेको छु। संघ, प्रदेश र जिल्ला समन्वय समिति एवं विभिन्न स्थानीय तह र तप्काका नेतृत्व वर्ग सँगको सहकार्य समन्वय र सहयोग लिई आगामी वर्षहरुमा गाउँपालिकालाई निर्दिष्ट लक्ष्यमा पुर्याउने अठोटका साथ यहाँहरु सबैलाई गाउँपालिकाको तर्फबाट यस यात्रामा सरिक भई दिनु हुन हार्दिक आवाहन गर्दछु ।

आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तर्जुमा गर्दा मूलतः नेपालको संविधान र स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को परिधी भित्र रहि, बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, पेश भएको नीतिकार्यक्रमलाई मुख्य आधार बना, ईएको छ । बजेट तर्जुमाको क्रममा स्थानीय राजस्व परामर्श समिति तथा स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति लगायतका विभिन्न विषयगत समिति र संघसंस्था एवम् विद्वत वर्गबाट प्राप्त रचनात्मक सुझावहरुलाई ध्यान दिने प्रयास गरेको छु ।

उपाध्यक्ष ज्यू

गाउँ सभा सदस्य ज्यूहरु

- संविधानले निर्दिष्ट गरे अनुसार तीनै तहका सरकारबीच समन्वय, सहकार्य र सहअस्तित्वको सिद्धान्तलाई आत्मासाथ गर्दै फक्ताडलुङ गाउँपालिका भौगोलिक हिसाबले देशकै तेस्रो ठुलो र ताप्लेजुङ जिल्लाको सबैभन्दा ठुलो र विकट गाउँपालिकाको रूपमा रहेको हुनाले सिमित स्रोत साधनको बावजुत सबै मानवबस्तिहरुमा आधारभूत आवश्यकताहरु (स्वास्थ्य, शिक्षा, संचार, कृषि, पर्यटन, पूर्वाधार निर्माण) लगायतका क्षेत्रमा आशातीत उपलब्धि हासिल गर्दै “कृषि, जलविद्युत, जडीबुटी र पर्यटन ! समृद्ध फक्ताडलुङ निर्माण हाम्रो अभियान !!” भन्ने मुल नाराका साथ समृद्ध फक्ताडलुङ निर्माण अभियानलाई द्रुतगतिमा अघि बढाइनेछ ।

म अब आगामी आर्थिक बर्षको बिषयगत वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमलाई संक्षिप्त प्रस्तुत गर्दछु ।

क. आर्थिक विकास

“फक्ताडलुडको विकासको आधार: कृषि र पशुमा आमूल सुधार”

१. कृषि तथा पशुपंक्षी

- गाउँपालिकाको वडा नं. ५ को छिरुवामा स्थापना गरिएको कृषि तथा पशु अनुसन्धान केन्द्रको आवश्यक पूर्वाधार निर्माणको कार्यलाई निरन्तरता दिदै नमुना कृषि उत्पादन तथा अनुसन्धान केन्द्रको रुपमा विकास गरी फक्ताडलुड गाउँपालिकाबासी आम नागरिकहरुलाई स्वास्थकर गुणस्तरीय उपभोग्य सामग्रीको सहज उपलब्धता गराउदै गाउँपालिकाको आर्थिक अवस्था सुधार ल्याउनका लागि आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- गाउँपालिकामा संचालन गरिएको जैविक मल कारखानामा उत्पादित जैविक मल पालिका अन्तर्गत सबै वडाहरुमा प्रयोग गरी गाउँपालिकालाई विषाधी रहित अर्गानीक जोनको रुपमा विकास गरिने छ ।
- कृषि तथा पशु अनुसन्धान केन्द्रमा आधुनिक नर्सरी स्थापना गरी विभिन्न प्रकारका उच्च मुल्य र कोटीका बनस्पतिहरुको विरुवा उत्पादन गरी सर्वसुलभ रुपमा लागत साझेदारीमा वितरण गर्ने व्यवस्था गरिने छ ।
- निर्वाहमुखी परम्परागत कृषि प्रणालीलाई प्रविधिमैत्री, आधुनिकीकरण तथा यन्त्रीकरणको लागि आवश्यक उपकरण तथा प्रविधिहरु विस्तार गरिदै लगिनेछ ।
- वडा नं. ६ को घुन्सा र फले तथा वडा नं. ७ को याङ्गामा आलु उत्पादन पकेटको क्षेत्रको रुपमा विकास गरिने छ । साथै अन्य वडाहरुमा बाली प्रचुरताको आधारमा प्रत्येक वडामा एक उत्पादन पकेट क्षेत्र विकास गरिने छ ।
- गाउँपालिकाको प्रमुख नगदेबाली अलैंची उत्पादनमा बृद्धि गर्न आवश्यक अनुसन्धान गर्दै कीटनाशक औषधि, सिँचाई, सुधारिएको भट्टी आदिको व्यवस्थापन गर्दै अन्य उत्पादनहरुलाई आधुनिकीकरण, प्रशोधन, ब्रान्डिड तथा बजारीकरणको व्यवस्थापन गर्दै कृषिमा आत्मनिर्भर बन्ने लक्ष्य सहित सोही अनुसारको कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- गाउँपालिकाको उच्च हिमाली क्षेत्रमा रहेका चौरी खर्कहरुलाई व्यवस्थित गर्दै त्यसको उत्पादन, प्रशोधन तथा विक्री वितरणको लागि आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- पशु नश्ल सुधारका लागि उन्नत जातका पशुपंक्षीहरुको बिउ खरिद तथा वितरण कार्यमा जोड दिइनेछ ।

- पशुपंक्षीलाई देखा पर्ने विभिन्न प्रकारका रोगहरूको निदानका लागि औषधीहरू तथा प्राविधिक सेवा तथा परामर्श गाउँपालिका तथा पशु सेवा केन्द्र सिवाँबाट निरन्तर उपलब्ध गराईनेछ । साथै पशुपंक्षीमा देखिने विभिन्न प्रकारका महामारीको नियन्त्रण गर्नका लागि समय समयमा पशु स्वास्थ्य शिविरहरू संचालन गरिने छ ।
- माटो परीक्षण गरी स्थानीय भूगोल र हावापानी सुहाउदो व्यवसायीक कृषि पेशा अवलम्बन गर्न इच्छुक सम्पूर्ण कृषकहरूलाई कृषि अनुसन्धान केन्द्र मार्फत निशुल्क माटो परीक्षणको व्यवस्था मिलाईनेछ ।

ख.पर्यटन तथा संस्कृती प्रबर्द्धन

- गाउँपालिकामा पर्यटन सूचना केन्द्र (Tourist Information Center) को स्थापना गरी पालिका भरीका पर्यटकीय स्थलहरूको विस्तृत जानकारी गराइने छ ।
- गाउँपालिकालाई आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरूको आगमनमा गन्तव्य स्थलको रुपमा विकास गर्न संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारसँगको सहकार्यमा आवश्यक पर्यटकीय पूर्वाधारहरू विकास गर्न विशेष पहल गरिने छ ।
- पर्यटकहरूको भ्रमण यात्रालाई सुरक्षित र आरामदायी बनाउन स्थानीय युवाहरूलाई ट्रेकिङ गाइड सम्बन्धि भाषा र तालिम उपलब्ध गराई स्थानीय युवाहरूलाई व्यवसायीक लोकल गाइडको रुपमा उत्पादन गरी स्वरोजगार बनाउदै आत्मानिर्भर तर्फ उन्मुख गराईने छ । पर्यटकीय क्षेत्रहरूमा संचालन भएका होटल तथा लजहरूलाई थप व्यवस्थित गर्न कुक तथा हस्पिटालिटी सम्बन्धि तालिमको व्यवस्था गरिने छ ।
- पालिकाका विभिन्न पर्यटकीय क्षेत्रमा होमस्टे संचालन गरी पर्यटकहरूलाई सहजता प्रदान गरिनेछ ।
- उच्च हिमाली क्षेत्रमा हुने High Altitude Sickness को समस्यालाई मध्येनजर गर्दै कञ्चनजङ्घा आधार शिविर पाङपेमा वेशक्याम्प, लोनाक, खाम्वाचेन, याङ्गा, ओलाङ्चुङगोला र मौवाटार, सिङ्जेमा ताल, र टिसाला भञ्ज्याङमा आपत्कालिन अक्सिजन सिलिण्डर सहितको उपकरणहरू राख्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- आमजिलेसाफेदी-ठाङ्गोम-ग्याव्ला-घुन्सा-खम्वाछेन हुँदै कञ्चनजङ्घा आधार शिविर(नर्थ बेसक्याम्प) सम्मको पदमार्ग, हेल्लोक-यासाङ-तोरोङदेन-चयराम हुँदै कञ्चनजङ्घा आधार शिविर (साउथ बेसक्याम्प) सम्मको पदमार्ग, ग्रेट हिमालयन ट्रेल अन्तर्गत घुन्सा-नाङगोला-ओलाङ्चुङगोला- लुम्बासम्बा पदमार्ग, ग्याव्ला हासपोखरी हुँदै ओलाङ्चुङगोला पदमार्ग, सेकाथुम- लोवाडाँडाँ- लोवापोखरी- हाँसपोखरी- ग्याव्ला- घुन्सा पदमार्ग, सेकाथुम- लोवाडाँडाँ-लोवापोखरी- हाँसपोखरी- जोङ्गिन- ओलाङ्चुङ्गोला- सिङ्जेमा ताल सम्म पदमार्ग, खेजेनिम- वाग्मापोखरी- मानाभरा- सिरिगु- माङछागा- मुरिङलाडाँडा पदमार्ग,

तापेथोक-वेताङ्गु-पाथिभरा मन्दिर पदमार्ग, सिंवा-लिङ्खिम हुदैँ पाथिभरा मन्दिर सम्मको पदमार्ग, सावदिन- बागथाला- वाग्मापोखरी- फुडफुडे झरना सम्मको पदमार्ग लाई थप स्तरोन्नती गरी पर्यटकहरूको आवत जावतमा सहजता प्रदान गरिने छ । साथै उक्त क्षेत्रहरूमा अन्य पर्यटन पूर्वाधार विकास गर्न आवश्यक कदम चालिनेछ ।

- पालिकाभित्र पर्यटकको संख्या वृद्धि गर्न पर्यटकीय क्षेत्रहरूको प्रवर्द्धन र प्रचारप्रसारका लागि पालिकास्तरमा विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छ ।
- प्रसिद्ध धार्मिक स्थलहरू पाथीभरा/मुक्कुमलुङ, मानाभरा, फक्ताङलुङ, तागेरा निडवा फु, दिकी छयोलिङ गुम्बा, टासी छयोलिङ गुम्बा, चर्च, माङ्हिम, यूमा साम्यो, मुन्धुम हिम आदिको संरक्षण तथा व्यवस्थापनमा जोड दिदैँ धार्मिक महत्वका अन्य स्थलहरूको पहिचान, संरक्षण, सौन्दर्यकरण र प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- परम्परागत धर्म, संस्कार, संस्कृति र रितीरिवाजको जगेर्ना गर्दैँ परम्पराकाल देखि पालिकाका ऐतिहासिक स्थानहरूमा वार्षिक रूपमा आयोजना गरिने सास्कृतिक पूजा लगायतका कार्यक्रमहरूलाई विशेष महत्व दिदैँ निरन्तरताको लागि आर्थिक सहयोगको व्यवस्था गरिनेछ।

ग. उद्यमशिलता विकास, रोजगारी विस्तार, सहकारी प्रवर्द्धन

- गाउँपालिका भित्र रहेका सहकारीहरू संस्थाहरू मार्फत छरिएर रहेको पुँजी,प्रविधी र सिपको उपयोग गर्दैँ रोजगार सृजना गरिनेछ ।
- स्थानीयस्तरमा रहेका साना तथा घरेलु उद्योगहरूको संरक्षण गर्दैँ लघु उद्यम विकास कार्यक्रम मार्फत थप उद्यमी सृजना गर्दैँ लगिनेछ ।
- सबै वडाहरूमा युवा लक्षित रोजगार कार्यक्रम संचालन गरी युवाहरूलाई उत्पादन मूलक क्षेत्रमा आवद्ध गराई स्वरोजगार बनाइने छ । साथै सीपमुलक तालिमको व्यवस्थापनका लागि आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्र उपयुक्त स्थानमा ढाका र खाडी कपडा, अल्लो कपडा, अलैचीको डाँठमा आधारित हस्तकला तथा हाते कागज उद्योग, कृषि जन्य उत्पादित बस्तुहरूको प्रशोधन गर्न गाउँपालिका र विभिन्न गैर सरकारी संघ संस्थाहरूको साझेदारीमा घरेलु तथा साना उद्योग स्थापना गरी स्थानीय महिलाहरूलाई उद्यमी बनाईनेछ त्यसको लागि विभिन्न समयमा आवश्यकता अनुसार सिपमुलक तालिमहरू संचालन गरिने छ ।

२. सामाजिक विकास

क. शिक्षा क्षेत्र “निःशुल्क र गुणस्तरीय विद्यालय शिक्षा”

- शिक्षालाई वैज्ञानिक, प्राविधिक, व्यवसायीक, सीपमूलक, रोजगारमूलक एवं जनमुखी बनाउदै सक्षम, प्रतिस्पर्धी बनाउनका लागि संघीय र प्रादेशिक कानून बमोजिम शिक्षक पदपूर्ती तथा व्यवस्थापन गरिदै लगिनेछ ।
- चालु आर्थिक बर्ष देखि संचालन गरिएको पालिका भरिका विद्यालयहरुमा अङ्ग्रेजी माध्यमबाट पठनपाठन गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउदै शैक्षिक गुणस्तरमा वृद्धि गर्दै लगिने छ ।
- आधारभूत शिक्षा अनिवार्य र निःशुल्क राज्यको नीति अनुरूप गाउँपालिकाले चालु आ.व.देखि लागु गरिएको माध्यामिक तह सम्म निशुल्क शिक्षा प्रभावकारी भएको हुदाँ आगामी आ.व.मा माध्यामिक तह उत्रिण गरी उच्च शिक्षा हासिल गर्न ताप्लेजुड जिल्ला सदरमुकामको पाथीभरा बहुमुखी क्याम्पसमा अध्ययन गर्ने हालको स्थायी ठेगाना फक्ताडलुड गाउँपालिका नै भएको र नियमित क्याम्पसमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरुलाई निशुल्क उच्च शिक्षाको लागि छात्रावृत्ति उपलब्ध गराई फक्ताडलुडको साक्षरता दर वृद्धिमा टेवा पुग्ने अपेक्षा सहित उक्त कार्यक्रम लागु गरीने छ ।
- कक्षा ८, SEE, कक्षा १२ मा उत्कृष्ट छात्रछात्रा, कार्यसम्पादनमा उत्कृष्ट ठहरीएका विद्यालय, शिक्षक तथा प्रधानाध्यापकहरुलाई प्रोत्साहन स्वरूप नगद सहित सम्मान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- आगामी आर्थिक वर्ष सिंवा माध्यामिक विद्यालयमा प्राविधिक (इन्जिनियरिङ, कृषि र पशु विज्ञान) जस्ता प्राविधिक शिक्षाका कक्षाहरु संचालन गर्न पहल गरिनेछ । साथै वडा नं. ३ स्थित सिंवा माध्यामिक विद्यालय र वडा नं. ६ स्थित सरस्वती च्यारिवकु माध्यामिक विद्यालय लेलेपमा आवासीय छात्रावास संचालनमा ल्याईनेछ ।
- स्थानीय भाषाको संरक्षणका लागि विगतका आर्थिक बर्षहरुमा संचालन भईरहेको भाषा शिक्षालाई प्रभावकारी र परिणामुखि बनाउन भाषा शिक्षकहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्न विभिन्न तालिमको व्यवस्था मिलाईने छ ।
- विद्यार्थीलाई विद्यालय जान प्रोत्साहन गर्न राज्यले दिइदै आएको दिवा खाजालाई थप व्यवस्थित गर्न पालिकाको तर्फबाट प्रति विद्यार्थि थप रु ५ का दरले दिइदै आएको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईने छ । विद्यार्थीहरुलाई दिवा खाजा खुवाउदा जङ्क फुडलाई पुर्ण प्रतिवन्ध गरी स्थानीय उत्पादित खाद्य बस्तुहरुको परिकार खुवाउनु पर्ने व्यवस्था लागु गरिने छ ।

- विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिकालागी, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षकहरूलाई विभिन्न शैक्षिक संस्थाहरूसँगको समन्वय, साझेदारीमा तालिम तथा गोष्ठीहरू आयोजना गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- स्थानीय आवश्यकता, ऐतिहासिक, पुरातात्विक, स्रोत साधनको विषयबस्तुलाई समेटी स्थानीय पाठ्यक्रम तर्जुमा गरी लागु गरिदै लगिनेछ ।
- प्रत्येक विद्यालयहरूमा व्यवस्थित शौचालय, स्वच्छ खानेपानी, (महिला, बालबालिका र अपाङ्गमैत्री) र सरसफाईको आवश्यक प्रबन्ध मिलाईने छ ।
- विद्यालयको सौन्दर्यताको लागि पालिका भरीका सबै विद्यालयहरूमा विद्यालय बगैचा (School Garden) बनाई वातावरणमैत्री विद्यालय बनाईने छ ।
- सबै विद्यालयहरूमा महिनाको १ दिन विद्यार्थीहरूको स्वास्थ्य परिक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- मा.वि.विद्यालयका कक्षा ९-१२ का विद्यार्थीहरूलाई जीवन उपयोगी तथा व्यवहारिक शिक्षा दिलाउन गाउँपालिकाले संचालन गरेको कृषि तथा पशु अनुसन्धान केन्द्रमा समय समयमा कृषि तथा पशु सम्बन्धि तालिम प्रदान गरिने छ ।

ख. स्वास्थ्य क्षेत्र “आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको सुनिश्चितता”

- फक्ताडलुङ गाउँपालिकामा रहेका स्वास्थ्य चौकी तथा स्वास्थ्य इकाईहरूमा आर्थिक बर्ष २०८०।८१ बाट तापेथोक प्राथमिक अस्पतालका मेडिकल अफिसरबाट टेलिमेडिसियन सेवा उपलब्ध गराईनेछ । साथै आगामी दिनहरूमा अन्य अस्पतालका विशेषज्ञ डाक्टरहरूसँगको समन्वयमा जटिल प्रकृतिका रोगहरूको निवारण गर्नका लागि थप टेलिमेडिसियन सेवा विस्तार गराईनेछ ।
- गाउँपालिकाले चालु आर्थिक बर्ष २०७९।८० मा पालिकाले खरिद गरी आयातको चरणमा रहेका २ थान एम्बुलेन्स प्राप्त भए पश्चात निश्चित कार्यविधि बनाएर २४ सै घण्टा एम्बुलेन्स सेवा व्यवस्था गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको प्राथमिक स्वास्थ्य चौकीमा आवश्यक औषधी उपकरणहरू व्यवस्थापन साथै मेडिकल अधिकृतलाई निरन्तरता दिदै सेवालाई थप प्रभावकारी र व्यवस्थित गर्दै लगिने छ ।
- गाउँपालिकाले वडा नं.३ को सिँवा स्वास्थ्य चौकी तथा वडा नं. ५ को तापेथोक प्राथमिक अस्पतालमा मा संचालन गरेको अत्यावश्यक औषधी वितरण केन्द्र तथा ल्यावलाई थप व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
- आगामी आर्थिक बर्ष गाउँपालिकाका विभिन्न स्वास्थ्य चौकीहरूमा दरबन्दी अनुसार कर्मचारी व्यवस्थापन गरि सकिनेछ ।

- आवश्यकता अनुसार संघ, प्रदेश तथा अन्य सहयोगी संस्थाहरूसँगको समन्वयमा विभिन्न प्रकारका स्वास्थ्य शिविर तथा घुम्ती शिविरहरू संचालन गरिनेछ ।
- उपलब्ध स्वास्थ्यकर्मीहरूको क्षमता विकासका लागि विभिन्न प्रकारका क्षमता विकास तालिम, अनुशिक्षण तथा कार्यशाला गौठीहरू संचालन गरिनेछ ।
- आगामी आर्थिक वर्ष पालिकामा ५ शैयाको आधारभूत अस्पताल भवन निर्माणको थालनी गरिनेछ साथै पालिका भरीका स्वास्थ्य चौकी तथा स्वास्थ्य इकाईहरूको आवश्यकताको आधारमा भवन निर्माणका लागि पहल गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्रका बर्थिङ सेन्टरहरूमा प्रसुती सेवा लिने लाई ७००० का दरले प्रसुती स्याहार खर्च उपलब्ध गराउने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

ग. सिंचाई तथा खानेपानी

- गाउँपालिकाबासीहरूलाई स्वच्छ खानेपानी पुर्याउनको लागि खानेपानीको मुहान पहिचान, धारा निर्माण, टङ्की निर्माण, हिलटङ्की खरिद वितरण जस्ता कार्यक्रम संचालन गरि स्वच्छ खानेपानीको आपूर्तीको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- फक्ताडलुङ गाउँपालिकाका विभिन्न वडाहरूमा संचालित प्रदेश तथा संघ सरकारसँग सम्बन्धित खानेपानी तथा सिंचाई योजनालाई सम्पन्न गर्न आवश्यक पहल गरिने छ ।
- कृषि उत्पादनहरूको प्रवर्द्धनका लागि थोपा सिंचाई प्रविधीको विकास गरिनेछ ।
- सिंचाई तथा खानेपानीको लागि आवश्यक उपकरणहरू व्यवस्थापन गर्दै लगिनेछ ।

घ. महिला बालबालिका, सामाजिक सुरक्षा तथा सामाजिक संरक्षण

- एकल महिला, घरेलु हिंसा पिडित, संरक्षण विहिन जेष्ठ नागरिक र अशक्तहरूलाई गाउँपालिकाले दिने सिफारिस निःशुल्क गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा चालु आर्थिक बर्ष देखि संचालित सबै प्रकारका सामाजिक सुरक्षा लाभग्राहीहरूको घरघरमा पुर्याईदिने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- लैङ्गिक, जातजाती, भाषाभाषी, धर्मका आधारमा हुने सबै प्रकारका हिंसाको न्यूनिकरणका लागि लक्षित जनचेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- युवाको व्यवसायीक नेतृत्व लिने गरि क्षमता अभिवृद्धि र सूचनाको पहुँचमा अभिवृद्धि गरिनेछ । आगामी आर्थिक वर्ष युवा परिचालन मार्फत मानवीय सेवा, विपद् व्यवस्थापन, वातावरण संरक्षण र वृक्षारोपणलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- व्यक्तिगत घटना दर्तालाई अनलाईन दर्ता प्रणालीमा सुदृढीकरण गरिदै लगिनेछ ।

- लोपन्मुख, विपन्न, दलित, आदिवासी जनजाती एकल तथा अपाङ्ग भएका महिला सिमान्तकृत लगाउत वञ्चितकरणमा परेका सबै समुदायका महिला तथा किशोरीहरूको आयआर्जन, क्षमता विकास र सशक्तिकरण गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।

ड) खेलकुद:

- खेल क्षेत्रको विकासलाई उच्च प्राथमिकतामा राख्दै गाउँपालिका स्तरीय खेलकुद विकास समिति गठन गरिनेछ ।
- खेलकुद विकास समितिको संचालनका लागि आवश्यक कानून निर्माण प्रकृया अगाडी बढाईनेछ ।
- गाउँपालिकास्तरीय खेलमैदानहरूलाई स्तरोन्नती गरी समग्र खेलकुद क्षेत्रको विकास र विस्तारका लागि विभिन्न विधामा खेलकुद कार्यक्रम आयोजना गरिने छ ।
- आगामी आ.व. २०८०/८१ मा अन्तरपालिकास्तरीय फक्ताडलुड गोल्डकप फुटबल प्रतियोगिता तथा सास्कृतिक महोत्सव आयोजना गरिने छ ।

३.पूर्वाधार विकास

क. भवन पूर्वाधार विकास

- आगामी २ बर्ष भित्र गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माण सम्पन्न गरी गाउँपालिकाबाट हुने सेवा प्रवाहलाई नयाँ प्रशासकीय भवनबाट प्रदान गरिनेछ ।
- गाउँपालिका र संघीय सरकारसँगको समन्वयमा गाउँपालिकाको वडा नं.३ स्थित सिँवा माध्यामिक विद्यालय र वडा नं. ६ को सरस्वति च्यारिबुक माध्यामिक विद्यालयमा छात्रावास सहितको भवन निर्माण आगामी बर्ष भित्र सम्पन्न गरिनेछ ।
- सबै प्रकारका धार्मिक तीर्थस्थलहरू मठ मन्दिर, गुम्बा चर्चहरूको निर्माण कार्यलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
- आवश्यकताको आधारमा प्राथमिकता निर्धारण गरी वडागत रुपमा स्वास्थ्य चौकी, सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाईहरूको स्तरोन्नती गर्दै लगिनेछ ।
- विभिन्न गैरसरकारी संस्थाहरूको साझेदारीमा विभिन्न सामुदायिक विद्यालयहरूमा भौतिक पूर्वाधारहरू विकास गरिनेछ ।

ख. सडक पूर्वाधार विकास

- संघीय सरकार र गाउँपालिकाको समपुरक लगानीमा सिँवापारि हाम्बरुडदेखि ताप्लिङ पिथोङ साप्चसडवा ईखाबु सडक निर्माणको कार्य प्रारम्भ गरिनेछ ।
- सडकहरूको नियमित मर्मत संभारका लागि गाउँपालिकाको स्काइभेटरको सहयोगमा नियमित सरसफाई गरी १२ महिना नै यातायातको सहज पहुँच कायम गराइनेछ ।
- गाउँपालिकाले आफ्नो श्रोतबाट संचालन गर्न नसक्ने योजनाहरूको कार्यान्वयन गर्न संघ तथा प्रदेश सरकारको साझेदारी गरी कार्यान्वयन गरिनेछ । उक्त योजनाहरूको मागका लागि विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तथा वातावरणीय प्रभाव मुल्यांकन गरी ठुला प्रकारका बहुबर्षिय योजना संचालनमा जोड दिईनेछ ।
- योजनाहरूको कार्यान्वयनमा पारदर्शिता कायम गर्नका लागि रु ५ लाख भन्दा ठुला योजनाहरू संचालनस्थलमा अनिवार्य रूपमा आयोजना सूचनापार्टी अर्थात होडिडबोर्ड राख्ने नीति अबलम्वन गरिनेछ ।
- योजनाको कार्यान्वयनमा प्रभावकारीता साथै अपनत्व कायम गराउन सम्बन्धित उपभोक्ताहरूलाई योजना कार्यान्वयनका क्रममा २० % श्रम सहभागिता अंगिकार गरिनेछ ।
- श्रमदान बढी जुट्ने सडक तथा भौतिक योजनाहरूलाई बढी प्राथमिकता दिईनेछ ।

ग. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

- गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन ऐनको आधारमा विपद् प्रतिकार्य योजना तयार गरी लागु गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना गरी सो मार्फत विपद् पिडितलाई तत्कालै राहात तथा उद्धारको व्यवस्था गरिनेछ ।
- हरेक वडामा दैवी विपद् उद्धार टोली निर्माण गरी आवश्यक तालिम उपलब्ध गराईनेछ ।
- हरेक वडामा एक वटा हेलिप्याड र Evacuation Center हरु निर्माण गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्रकका खाली जमिन, नदी किनार तथा सडक किनारमा वृक्षारोपण तथा Bio- Engineering प्रविधिलाई जोड दिईनेछ ।

४.सुशासन तथा सार्वजनिक सेवा प्रवाह

क.सूचना प्रविधिको विकास

- गाउँपालिकाको वडा नं.३ लिङ्खिमको मोबाईल टावरमा तत्काल विद्युत जडान गरी भरपर्दो 4 G Network संचालनमा ल्याईनेछ त्यस्तै वडा नं. ६ मा रहेको मुरिङ्लाडाँडा, घुन्सामा संचालित 2G Network लाई 4G मा अपग्रेड गरिनेछ साथै वडा नं. ६ को लोवाडाँडा र वडा नं. ७ ओलाङ्चुङगोलाको हिले डाँडामा नयाँ 4G नेटवर्क निर्माण कार्य सम्पन्न गरी गाउँपालिका भरी भरपर्दो नेटवर्क पुर्याउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- सार्वजनिक सेवालाई सरल, सहज, छिटो छरितो र प्रविधिमैत्री बनाईनेछ ।
- जनप्रतिनिधी तथा कर्मचारीहरूका लागि विशेष आचारसंहिता जारी गरी कडाइका साथ लागू गरिनेछ ।
- गाउँपालिका वडा कार्यालयहरू तथा स्वास्थ्य संस्थाहरूमा विद्युतीय हाजिरी, दर्ता चलानी, आयोजना व्यवस्थापन सफ्ट्वयर तथा विभिन्न विद्युतीय प्रविधिको प्रयोग गरी गाउँपालिकालाई प्रविधिमैत्री बनाउदै लगिनेछ ।
- गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयहरूलाई आगामी आर्थिक बर्ष भित्र इन्टरनेटको सहज आपूर्ती गराइनेछ ।
- गाउँपालिकाले सूचनाको हक सम्बन्धि ऐन २०६४ अनुसार आफ्नो प्रत्येक त्रैमासिकमा सम्पन्न गरेका कार्यक्रम Website मार्फत प्रकाशन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाले जारी गरेका ऐन, नीति नियमहरू, कार्यविधिहरू राजपत्रमा प्रकाशन गरी Website तथा आधिकारीक सामाजिक सन्जाल मार्फत थप प्रभावकारी रूपमा प्रकाशन गरिनेछ ।

ख.सार्वजनिक खरिद तथा जिन्सी व्यवस्थापन

- गाउँपालिकाले रु १० लाख भन्दा माथिका योजना कार्यान्वयन गर्दा E-Bid को माध्यमबाट शिलबन्दी दरभाउपत्र तथा बोलपत्र आव्हान गरेर मात्र गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाले गर्ने दैनिक कार्यालय सामाग्री तथा खरिद सम्बन्धि कार्यलाई व्यवस्थित अभिलेखाङ्कन गर्न PAMS प्रणालिको पुर्ण प्रयोग गरी खरिद आदेश, दाखिला प्रतिवेदन हस्तान्तरण तथा सार्वजनिक सम्पतिको संरक्षण सम्बन्धि कार्य गरिनेछ ।

ग.आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तथा लेखापरिक्षण

- गाउँपालिकाले प्रत्येक चौमासिकमा सार्वजनिक सुनुवाई तथा आवश्यकता अनुसार ठुला प्रकृतिका योजनाको सामाजिक परिक्षण तथा योजनाहरूमा सार्वजनिक सुनुवाई तथा नागरिक वडापत्र र सूचना पार्टीबाट सूचना प्रशारण गर्ने कार्यको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली सम्बन्धि कार्यविधि तयार गरी कर्मचारी व्यवस्थापन, सार्वजनिक व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको हालसम्म कायम भएको बेरजुलाई बेरजुको प्रकृति अनुसार फर्चौट, नियमित, अध्यावधिक तथा असुलउपर गर्दै सोको व्यवस्थित अभिलेखाङ्कन गर्दै लगिनेछ साथै बेरजु कम कायम गराउनलाई लेखा र लेखासम्बन्धि कागजातहरूलाई चुस्त दुरुस्त र थप प्रभावकारीता कायम गर्दै लगिनेछ ।
- स्थानीय संचित कोष व्यवस्थापन प्रणाली(Sutra) को प्रयोग गरी सम्पूर्ण प्रकारको आम्दानी प्राप्त गर्ने र सोको आधारमा खर्च लेख्ने हिसाव मिलान गर्ने जस्ता व्यवस्थापकीय कार्य गरी छिटो, छरितो सेवा प्रदान गर्दै लगिनेछ ।

घ.राजस्व प्राप्ति र परिचालन

- राजस्व परामर्श समितिको सिफारिस तथा विगतका आर्थिक वर्षहरूको राजस्वको प्राप्तका आधारमा करका दर तथा दायराहरू निर्धारण गरिनेछ ।
- जनतालाई कर लादेर हैन स्वतस्फुर्त रूपमा तिर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- राजस्व संचालन सम्बन्धि सूत्रप्रणालीलाई थप प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ।
- राजस्व संङ्कलन सबै भन्दा धेरै गर्ने वडा कार्यालयलाई रु ५ लाख प्रोत्साहन स्वरुप थप बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
- कन्चनझुङ्गा संरक्षण क्षेत्रसँग समन्वय गरी वनपैदावारबाट प्राप्त हुने राजस्वमा वृद्धि गर्दै लगिनेछ ।
- संरक्षण क्षेत्र भन्दा वाहिरको क्षेत्रको ढुङ्गा गिटी बालुवाको निकासी हुदा प्राप्त हुने दहत्तर बहत्तर कर संङ्कलन गर्नका लागि आगामी आर्थिक वर्ष वातावरणीय प्रभाव मुल्यांकन गरी थप राजस्व संङ्कलनमा जोड दिईनेछ ।

ड. संस्थागत क्षमता विकास

- १२ औं गाउँ सभाले स्वीकृत गरेको दरबन्दी संरचना अनुसारका दरबन्दीहरुमा कर्मचारी पदपूर्तिका लागि प्रदेश लोकसेवा आयोग समक्ष माग गरी पदपूर्तीको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- प्रत्येक बर्ष गाउँपालिकाको कार्यसम्पादनमा उच्च कर्मचारी छनौट गरी सम्मान गर्दै सेवा प्रवाहमा अझ बढी तल्लिन र लगनशिल बनाईनेछ ।
- कर्मचारीहरुलाई समयानुकुल पुनःताजकी गराउनका लागि संघ तथा प्रदेश सरकारको सहयोग र समन्वयमा उपयुक्त तालिम गोष्ठिको आयोजना गर्दै लगिनेछ ।
- करारमा रहेका सम्पूर्ण विद्यालय कर्मचारीहरु, शिक्षकहरु र बालविकास सहजकर्ताहरुको कार्यसम्पादनस्तर वृद्धि गर्नका लागि प्रत्येक ६/६ महिनामा कार्यसम्पादन मुल्यांकनको आधारमा करार संझौता नवीकरण गरिनेछ ।

५. अध्यक्षको सेवा सुविधा:

- पालिका अध्यक्ष राजन लिम्बुको प्रतिवद्धता अनुसार निजले प्रदेश सरकारले निर्दिष्ट गरे बमोजिमको मासिक सेवा सुविधा बापतको हालसम्मको जम्मा रु ५८६८०० बराबरको रकम फक्ताडलुङ डेभलपमेन्ट फाउन्डेसन नामक संस्था स्थापना गरी सो संस्थामा जम्मा गरी गाउँपालिकाबासीको हितमा खर्च गरिनेछ ।
- पालिकाको चार पाङ्ग्रे सवारी साधन गाउँपालिका अध्यक्ष निर्वाचित भए पश्चात निशुल्क एम्बुलेन्सको रूपमा प्रयोग गरीदै आएको सर्वविदितै छ उक्त सवारी साधनबाट हाल सम्म २६५ जना विरामीले प्रत्यक्ष लाभ लिएका छन् अब गाउँपालिकाको खरिद प्रकृत्यामा रहेका २ थान एम्बुलेन्स आए पश्चात सो चारपाङ्ग्रे सवारी साधनलाई कार्यालय प्रयोजन तथा विशेष प्रयोजनका लागि उपयोग गरिनेछ ।

६. विद्युत आपूर्ती

- केन्द्रिय प्रशासन लाईनलाई पालिका भरी विद्युतीकरण गर्ने कार्यलाई चाडो भन्दा चाडो सम्पन्न गरी आगामी बर्ष भित्रमा पालिका भरी विद्युत विस्तार गरी पालिकाबासीलाई सहजता प्रदान गर्न विशेष पहल गरिनेछ ।

७. अन्य

- नियमित रूपमा बजार अनुगमन गरी आम गाउँपालिकाबासीहरुको गुणस्तरीय बस्तु तथा सेवा उचित मुल्यमा स्वस्थकर उपभोग गर्न पाउने अधिकारलाई कायम गराईनेछ ।
- विगतका पुराना ऐन, कार्यविधि, नियमावलीहरुलाई समय सापेक्ष बनाउनका लागि संशोधन तथा नयाँ तर्जुमा गर्दै लगिनेछ ।

- गाउँपालिकाका विभिन्न जातजाती भाषाभाषी धर्मावलम्बीहरूको स्थानीय कला, संस्कृती, भाषा धर्म तथा चाडपर्वको संरक्षण तथा सम्बर्द्धन गर्ने कार्यलाई प्रोत्साहन दिइनेछ ।
- पालिका भरीका प्रहरी चौकी र सिमा प्रहरी चौकीहरूको आवश्यकता र प्राथमिकताको आधारमा भवन निर्माणका लागि संघ तथा प्रदेश सरकार समक्ष प्रस्ताव पेश गरिनेछ साथै आ.ब. २०८०/८१ मा प्रहरी प्रधान कार्यालयबाट विनियोजित भएको सिमा प्रहरी चौकी घुन्साको भवन निर्माणको कार्यलाई समयसिमा भित्र सम्पन्न गर्न पालिकाको तर्फबाट अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गरिनेछ ।
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को अधिनमा रही निष्पक्ष, छिटो, छरितो, सर्वभसलुभ प्रभावकारी तथा जनउत्तरदायि न्याय प्रणालिको विकास गरिनेछ ।
- स्थानीय स्तरमा उत्पन्न हुने विवादलाई न्यायिक निरुपण तथा मेलमिलाप गराउन प्रत्येक वडाहरूमा मेलमिलाप समिति गठन गरिनेछ ।
-

अन्यमा “कृषि, जलविद्युत, जडीबुटी र पर्यटन ! समृद्ध फक्ताङलुङ निर्माण हाम्रो अभियान !!”को हाम्रो महान अभियानमा प्रत्येक्ष, अप्रत्येक्ष रूपले साथ सहयोग गर्नु हुने केन्द्र तथा प्रदेश सरकार, गाउँपालिका परिवार, राजनैतिक दलहरू, नागरीक समाज, सरकारी संस्था, गैर सरकारी संस्थाहरू, निजी क्षेत्र, समाजसेवी तथा वद्विजिवीहरू, कर्मचारीहरू, सुरक्षाकर्मी, प्रत्रकार लगायत सम्पूर्ण फक्ताङलुङ गाउँपालिका बासीहरूलाई हार्दिक कृतज्ञता सहित धन्यवाद ज्ञापन गर्दै आगामी दिनहरूमा पनि निरन्तर साथ र सहयोगको अपेक्षा गरेको छु ।

“धन्यवाद जय फक्ताङलुङ”